

(א) גני הערוך ליעתר פי' לא יעלם עלמו מאל לאלתא, (ב) לעיל נב: וש"ן, (ג) חולין נו: (ד) גבר אלפס איתא הנזק להפנות ואלו רב חסדא ורבינו וכו' ע"ש, (ה) לעיל מה: ע"ש, (ו) זבוח כג:, (ז) ז"ב כ: זילה לע, (ח) נטמין חרס בין הנפרס כדי שיכנס בהן הכות ויבשו מפני שלחן הן. ערוך ערך פלס, (ט) לעיל כט: וש"ן, (י) רש"י מ"ו, (יא) ג"ל מנין ע"י משבי שרש מנין, (יב) ע"ז מו:, (יג) ע"י רש"י, (יד) ויע"פ תוספת ע"ז יב ד"ה אלל מהנה,

הגהות הב"ח

(א) במשנה חרס כדי וכו' ולחשוך מים מנגח הוא סוף המשנה ואח"כ מתחיל במלא מסבא שיעורא דר"מ ויסק נפיש: (ב) רש"י ד"ה ויסק מנקט וכו' ובקיים ועורדין ופירושין קשיין. נ"ב לטון משנה קיש כללום ורש משנת פסיקתא העמודית: (ג) ד"ה מסבא שיעורא דר"מ ויסק: (ד) נ"ב מ"ב שהיה כותלו סמוך לאשרה:

רבינו הגאון

לענין חרס, מסבא שיעורא דר"י יהודה מעיט, וד"מ נפיש מנייה, וד"ה יוסי נפיש מנייה. אבל מן קריא שיעורא דר"מ נפיש דאי ס"ד שיעורא דר"י ויסי נפיש, הדהות כלו לקבל רביעית לייט להו תחילה שי'לא מצד רב קטן שהוא כדי לחתות אש מיקוד, והדר לייט שי'לא מצד רב גדול כדי לקבל רביעית, ומקשינן היכי אמרת מכל מיקוד שיעורא דר"מ נפיש מדר' יוסי, והלא דבר ידוע שיש לחתות אש [אפילו] בחרס קטנה שאין בה כדי לקבל רביעית, ופיקה אביי להאי קריא לא לחתות אש מיקוד, אלא להחיל ממנה במקום אחד כדי לחתות אש מיקודה גדולה כדי להתחמם כנגדה ומקשינן אי מחשב קא חשב מיקראי אש שיעורא [ג"א: שיעורא] דר"מ מאיר נפיש, שפיר קאמר ליה ר' יוסי משם ראייה דהא חשיב חרס לחשוך מים, ומפיקינן לדר"מ דאמר ולחשוך מים לאו דשיבתא היא, ולא חשיב אלא לחתות אש, ולא מיבעיא קאמר, דלא מיבעיא מיהי דחשיב דלא שבקינא לא שבקינא, ולעולם שיעורא הוצאה מא' דחשיב היא, סליק פרק המוציא יין פרק השני

דלא מקנהו חספא. שאוכל לעשות לכס כשפים: ולא קטיל לנו כינא אמנינו. ואין אתם הורגין כינא בגדיכס: ולא אכילו לנו ירקא מבישא דאסר גינאה. אין אתם מויליין שום וכרישא וצלל מאגודה שאוגדין הגנייס ואוכלים אלל אתם ממירין האגודה תמילה. ש"מ כל הני קשה לכשפים: מוסיב **ני זמילי דעלמא.** מושיבני לפניו בדברי חנם שאינו תורה: לא לייסיב **בדיא.** במהרה ובחזק לפי שנפתח הנקב בחוקה וניתקין שיני הכרכשא ויואלת: **ולא ליער טפי.** פדימנר"א בלע"ז: **מקנה צלרו.** צבט אע"פ ללחו צר טלטול הוא בעלמא: ואינו **מקנה חרס.** משום סכנה: **מקנה חרס.** שיש תורת כלי עליה: **בלאוגני לויס.** שהם חלקים ואינן מקרעין את הבשר: **ואינו מקנה בעשבים.** שהעשבים לחים וחותקין את הבשר. ורבותינו מפרשים משום תלישה ואינו יודע מהו דאי בעשבים ממוזרין מי איכא מאן דשרי וכמדומה אני דמוקמי לה במוזרין ומקנה בהן במוזרין: **ואינו מקנה צלרו.** ללחו צר טלטול הוא הלך מקנה בעשבים כשהן במוזרין ולא יזיס. ומשום שימוש במוזרין לא מיתסר כדאמרין בעירובין בפרק ג' (דף לד:) **ללא אסרו אלל בלילין ובקיים** (ט) **עורדין לפי שהן קשיין:** שינוי נושאים. שיני הפה מכרכשא: **לחין.** אין אור שולט בו: **רוח רעה.** ריח הפה שהוצל מרקב צמיעים ויואל ריח דרך פיו: **רוח זוחמא.** כל גופו מסריח בזיעה מפרסת שהריח נצלע בצשרו ובצלריו והוא שו לזיעה מוזהמת: **ואינו יכול לפנות.** שאין הנקב נפתח: **יסתלק לרדין.** כשצדק עלמו צוית וז יסתלק לזית אתרת וידוק: **טייעא.** ישמעאל: **היננס לסעודה קצע.** וגנאי הוא לו אם יטרך לעמוד מן הסעודה ולפנות: **י פעמים.** ימתין בין פעם לפעם ויצדוק עלמו: **ואמרי לה ד' פעמים של י'.** דהכי עדיף טפי שהילוך מרובה מוריד הזבל לנקציו: **מתני' בין פליס לחצרו.** כשמסרין פלימין ועמודים וקורות ועושין סואר של קורות על הארץ ויש חלל בין זה לזה סומקן מתחמיו שלא יתעסק: **ולא לרצה.** דחרס חשיב צחמית אור: **לחשוף.** לדלות. וחצירו חשפי שובל (ישעיה מו) חשפי מים שעל הנתיבה שמתטרי ליעבור הגשמים ושריעת נהרות (ט): **מגבא.** גומא שמים נקבלין בתוכה: **גב' (א) מסתברא שיעורא דרבי יוסי נפיש ומקרא שיעורא דר' מאיר נפיש.** אתקפתא היא כלומר לפי דבריהם נראה שרבי מאיר מתמיר דלומר לחמות צו אור ולא פי' שיעורא וחרס פורתא חזי לחדא גחלת ואילו לקבל רביעית מים נפיש שיעורא וכו' מעינת צקרא לחשוף מים וזטר דאי ס"ד לחשוף מים נפיש לייט לה שלא יותר צה אפילו כלי קטן והדר אמר כלי גדול וכו' דרך המקללים כן: **אמר אציי מסני.** דקאמר רבי מאיר לחמות אור מיקודה גדולה קאמר שאפילו גחלת קטנה אינו ראוי לחמות צה אלל בחרס גדול מפני שהוא נכוה: **שפיר קאמר ר' יוסי.** דמדלייע לה צה ש"מ דחוי: **אפילו מידי דלא חשיב.** כגון לחשוף מים לא לישתכח צה ולעולם לא חשיב שיעורא אלל לחמות אור:

המוציא יין פרק שמיני שבת

פ.ב.

אמר רבי עקיבא מניין מעינת צקרא לחשוף מים וזטר דאי ס"ד לחשוף מים נפיש לייט לה שלא יותר צה אפילו כלי קטן ומשום דבעי למיתני מנין שמרחילין את הקטן ואין נראה דא"כ צהוא הוה ליה להחמיל^א ועוד דהוה ליה למתנייה בפרק רבי אליעזר דמילה אלל נראה אגב דתנא לעיל בסוף המוציא קראי דאסמכתא גבי חרס נקט נמי הני קראי דאסמכתא וקרא דתורס כו' הוא סמוך להיא קראי דאיימי לעיל לא ימלא צמיתתו חרס וגו': **אסור לבנותו.** אפילו למ"ד בפרק קמא דמס' ע"ז (דף יג.) נהנה אסור מהנה מותר ה"מ לגבי חרס שאין נראה כל כך לע"ז חונמו אלל שנותן כדי שיניחוהו לעבור אלל הכא נראה כאלו צונה לה ציטס ר"י: **בוגם לתוך שצו ד"א.** צמסת ע"ז פריך עלה והא שציק רוחא לעבודה זרה ומשני להב: אצניו

צרו וחרס רב הונא אמר מקנה בצרוור ואין מקנה בחרס ורב חסדא אמר מקנה בחרס ואין מקנה בצרוור מיתיבי היו לפניו צרוור וחרס מקנה בחרס ואין מקנה בצרוור תיובתא דרב הונא^ב תרגמא רפרם בר פפא קמיה דרב חסדא אליבא דרב הונא בלאוגני כלים: ^בהיו לפניו צרוור ועשבים רב חסדא ורב המנונא חד אמר מקנה בצרוור ואין מקנה בעשבים וחד אמר מקנה בעשבים ואין מקנה בצרוור מיתיבי^ב: ^בהמקנה בדבר שהוא שולטת בו שינוי התחתונות נושרות לא קשיא הא בלחין הא ביבשין הנצרך לפנות^ג ואינו נפנה רב חסדא ורבינא חד אמר רוח רעה שולטת בו וחד אמר רוח זוחמא שולטת בו תניא כמאן דאמר רוח זוחמא שולטת בו^ד דתניא דהנצרך לנקבו ואוכל דומה לתנור שהסיקוהו על גב אפרו וזו היא תחלת רוח זוחמא הנצרך ליפנות ואינו יכול ליפנות אמר רב חסדא יעמוד וישב יעמוד וישב רב חנן מנהדרעא אמר יסתלק לצרדין רב המנונא אמר ימשמש בצרוור באתו מקום ורבנן אמרי יסיח דעתו אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי כל שכן דכי מסח דעתיה לא מפני אמר ליה יסיח דעתו מדברים אחרים אמר רב ירמיה מדיפתי לדידי חזי לי ההוא טייעא דקם ויתיב וקם ויתיב עד דשפך כקדרה^ה ת"ר הנכנס למעורת קבע יהלך^ו פעמים של ארבע [ארבע] אמות ואמרי לה ד' פעמים של עשר עשר אמות ונפנה ונכנס וישב במקומו: **מתני' (א)** חרס כדי ליתן בין פציים לחברו דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר כדי לחתות בו את האור רבי יוסי אומר כדי לקבל בו רביעית אמר רבי מאיר אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר ולא ימצא במכירתו חרש לחתות אש מיקוד אמר ליה רבי יוסי^ז משם ראייה ולחשוף מים מגבא^ח: **גב' (ב)** איבעיא להו שיעורא דרבי מאיר נפיש או שיעורא דרבי יוסי נפיש) מסתברא שיעורא דרבי יוסי נפיש ומקרא שיעורא דרבי מאיר נפיש דאי סלקא דעתך שיעורא דרבי יוסי נפיש לייט לה במנא וזמרא והדר לייט לה במנא רבה אמר אביי [מתני' גמין] לחתות אש מיקודה גדולה: רבי יוסי אומר משם ראייה: שפיר קאמר ליה רבי יוסי לרבי מאיר ורבי מאיר לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא מידי דחשיב לאינשי דלא לישתכח ליה אלא אפילו מידי דלא חשיב לאינשי לא לישתכח ליה:

הדרן עלך המוציא יין

אמר רבי עקיבא מניין לעבודה זרה שמממאה במשא^א כנגדה שנאמר ^בתזרם כמו דוה צא תאמר לו מה גדה מממאה במשא אף עבודה זרה מממאה במשא: **גב' (א)** תנן התם^ב מי שהיה (א) ביתו סמוך לעבודה זרה ונפל אסור לבנותו כיצד יעשה כונס לתוך שלו ד' אמות ובונה היה

רביעית מים נפיש שיעורא וכו' מעינת צקרא לחשוף מים וזטר דאי ס"ד לחשוף מים נפיש לייט לה שלא יותר צה אפילו כלי קטן והדר אמר כלי גדול וכו' דרך המקללים כן: **אמר אציי מסני.** דקאמר רבי מאיר לחמות אור מיקודה גדולה קאמר שאפילו גחלת קטנה אינו ראוי לחמות צה אלל בחרס גדול מפני שהוא נכוה: **שפיר קאמר ר' יוסי.** דמדלייע לה צה ש"מ דחוי: **אפילו מידי דלא חשיב.** כגון לחשוף מים לא לישתכח צה ולעולם לא חשיב שיעורא אלל לחמות אור:

הדרן עלך המוציא יין

אמר רבי עקיבא מניין לעבודה זרה כו'. משום דבעי למיתני מעינת צקרא לחשוף מים וזטר דאי ס"ד לחשוף מים נפיש לייט לה שלא יותר צה אפילו כלי קטן ומשום דבעי למיתני מנין שמרחילין את הקטן ואין נראה דא"כ צהוא הוה ליה להחמיל^א ועוד דהוה ליה למתנייה בפרק רבי אליעזר דמילה אלל נראה אגב דתנא לעיל בסוף המוציא קראי דאסמכתא גבי חרס נקט נמי הני קראי דאסמכתא וקרא דתורס כו' הוא סמוך להיא קראי דאיימי לעיל לא ימלא צמיתתו חרס וגו': **אסור לבנותו.** אפילו למ"ד בפרק קמא דמס' ע"ז (דף יג.) נהנה אסור מהנה מותר ה"מ לגבי חרס שאין נראה כל כך לע"ז חונמו אלל שנותן כדי שיניחוהו לעבור אלל הכא נראה כאלו צונה לה ציטס ר"י: **בוגם לתוך שצו ד"א.** צמסת ע"ז פריך עלה והא שציק רוחא לעבודה זרה ומשני להב: אצניו

עין משפט

נר מצוה
לו א ב מיי פכיו מהל' שנת הלכה ה טושיע אר"ח סימן ש"ב סעף ה: ג טושיע אר"ח סימן ג סעף יא: לה ד מיי פ"ד מהלכות דעות הלכה ב: לה ה מיי פ"ח מהל' שנת הלכה יא: א ו מיי פ"ח מהלכות ע"ז הלכה ה טושיע י"ד סימן קמנ סעף א:

תורה אור השלם

1 ושבךר בשבר נבל יוצרים ברות לא יחבול ולא יקוצא במכתו ר"ש לחותות אש מיקוד ולחשוף מים מגבא. ישעיהו ל' ד' 2 וטמאתא את צפרי פסילי בספך ואת אפדת מסכת ונזבך תורם מנזר ונזב צא ונאמר לה: ישעיהו ל' ב

מוסף רש"י

דלא מקנה לכו בחספא. אף אתם מקנין עמכם חרס ציט הסכא (וחלוי) שינוי התחתונות. שנינו התחתונות. שני הפה ושני בית הנקב שהכרכשא מחוברת בהן לעלות והן קעין תמלוי כשר (וחלוי טו). הדיך עשרה פעמים. וכל פעם ופעם בוקע עלמו וישא, אולי יוכל להפנות, שהחילוק מוריד הגדולים לנקב (ברכות כג.) בין פציים לחברו. כמו פלמי פתחים ופלמי חלונות הקטנים צמחה והן על עץ וסדירים אותם למטה ולמעלה ומשני רוחות ופעמים שהן קצין צמחצ ומשני שני עטס זה אלל זה ונזבך להושינן צהו שלל היא זה נטון מה זה יהיו עקומים ושהאחד נטיה טון לתמוך חרס או אכן להשוות, או כשלין ברוח שיהס מגדלין זה מה מעט וזמן חרסים דקיס צנייהס (ב"צח טו.) ובני"ז ב"ב כ.) ולא ימצא במכירתו. צמיתת שניין, חרס גדול שיהא ראוי לתמוך בו אש מיקוד ולשאר בו אש מן הסיקס, ולחשוף מים. דלעות מגבא. גוד כלה מים (ישעיה ל' יד.) מים ראייה. צמיתס (מוכה כח.)

הדרן עלך המוציא יין תורם כמו דוה. יהיו מלכות ענין כלה (ישעיה ל' כג.) מה גדה מממאה במשא. דמצי (וקרא טו) וכל חנונצ ככל כלי אשר תשב עליו, אלמא עמיתיה לכל אשר נשא אותה וע"פ היו שלל נעשה, שאפילו היו עשרה כלים זה על זה טון ככלל אשר תשב עליו הן (ע"ז טו.) מי שהיה ביתו סמוך לעבודה זרה. שהיה אחד מכותלו עבודה זרה, והכות עלמו נעמד (ע"ז טו.) אסור לבנותו. שניה סתל לעבודה זרה (טו.)

מוסף תוספות

א. ואגראר דידיה ליתני כל הני. שיהא להרין. ב. דקא עביד ליה בית הכסא [לחניוקות. רע"ב"א] אי נמי ממלא אותו קוצים. מוסי' ה"ל"ש.